

NAGYKÁROLYI REF. EGYHÁZMEGYE

EGYHÁZZENEI JELENTÉS A 2018. ÉVRŐL

Nagytiszteletű Közgyűlés!

A lelkési jelentések adatait összesítve¹ a következő helyzetkép tárul elénk:

1. KÁNTOROK

1.1. Személyi állomány, képesítés, államsegély

	EGYHÁZKÖZSÉG	SZÁM SZERINT
VAN	Ákos, Bogdánd, Börvely, Érendréd, Érkőrös ² , Érszakácsi, Gencs = Érkávás = Érdmindszent ³ , Hadadnádasd, Kaplony, Kismajtény, Lele, Magyargéres, Nagykároly-Belváros, Nagykároly-Kertváros, Szaniszló, Szilágypér, Tasnád	17
NINCS	Bere = Csomaköz, Dobra, Domahida, Érszentkirály, Iriny = Érdengeleg = Mezőterem ⁴ , Hadad, Királydaróc, Krasznamihályfalva, Magyarcsaholy, Pelekeszi ⁵ , Szilágyszér, Tasnádszántó = Érszodoró ⁶ , Tasnádszarvad ⁷	13

A számok nem feltétlen a valóságot tükrözik: ahol a jelentésben megjelenik a kántor, nem jelenti, hogy alkalmazásban is van az egyházközségnél – önkéntes vagy tiszteletdíjas szolgálatot végez. Ott, ahol nincs kántor, nem jelenti, hogy egyáltalán nincs kántori szolgálat: itt elsősorban a

¹ Piskoltról nincs adat.

² Szilágypérből beszolgal.

³ Társult egyházközségek, csak Gencsen van kántori szolgálat.

⁴ Társult egyházközségek, a lelkész végzi a kántori szolgálatot mindhárom helyen.

⁵ Beszolgáló lelkész kántorizál.

⁶ Anyaegyház és filiája, a lelkész kántorizál.

⁷ A lelkész kántori szolgálatot is végez.

lelkészek ülnek az orgona, harmónium mellé. Külön juttatást ezért – tudomásom szerint - nem kapnak.

Szám	NÉV	EGYHÁZKÖZSÉG	KÉPESÍTÉS
1	Dobai Edit	Ákos*	B ⁸
2	Kasza Mónika Anita	Bogdánd*	B ⁹
3	Kun Béla	Börvely	A
4	Postol Beáta	Érendréd*	B
5	Kis Lajos	Érkőrös = Szilágypér	A
6	Fülöp Zsófia	Érszakácsi*	B
7	Somogy Imre	Gencs	B
8	Kasza Ernő	Hadadnásd	A
9	Szabó István	Hadadnásd	A
10	Kun Tibor	Kaplony	B
11	Balla Annamária	Kismajtény	B
12	Kulcsár Brigitta	Lele	A
13	Kiss Ildikó Tünde	Magyargéres*	B
14	Nagy Norbert Adrián	Nk-Belváros	B ¹⁰
15	Kovács Márta	Nk-Kertváros	B
16	Speth József	Szaniszló	B
17	Orosz Edit	Tasnád	B

Magyarázat:

- a) Képesítés: a zenei képesítésre értendő
- b) *: ezekben az egyházközségekben van kántori kongrua is

Továbbra is bátorítom azokat a B kategóriás kántorokat, akikről tudom, hogy mire képesek, iratkozzanak be egyházkerületi kántorvizsgára, hogy C kategóriába léphessenek.

1.2. Milyen énekeskönyvet, korálkönyvet használnak?

A régi erdélyi énekeskönyvet még 8 egyházközségben használják. Ezek Bogdánd, Érkőrös, Hadad, Krasznamihályfalva, Lele, Pelekeszi, Szilágypér, Tasnádszarvad. Vasárnapi istentiszteleten kizárólag Lelében maradt meg, a többiek virrasztóban és temetésen veszik még elő.

⁸ Tegyen záróvizsgát Nagyváradon, és C-be léphet.

⁹ Mivel felsőfokú zenei tanulmányokat végzett, jogosult a C-re, de ehhez kántorvizsgát kell tennie a KRE Kántorképző Tanfolyam előtt. V. ö. Kánon 2006. évi 1. Jsz. 32. §. a) bekezdés.

¹⁰ Jogosult a C-re, ha kántorvizsgát tesz.

A régi váradi énekeskönyvet használják még: Bere, Börvely, Dobra, Géres. Itt is a temetések alkalmával, azonban Géresen a vasárnapi délutáni istentiszteleten rendszeresen.

A régi énekeskönyvek iránti ragaszkodást a megszokott temetési énekekkel magyarázzuk, azonban ez egy alapvetően téves képzet, ugyanis a MRÉ-ben sokkal több, illő és evangéliumi keresztyén hitünkéből fakadó ének van, amely az örök életről, feltámadásról és Jézus megváltó művéről szól. Nota bene: nemcsak azt lehet és kell énekelni egy virrasztóban vagy temetésen, ami az énekeskönyvben a „temetési ének” címszó alatt található.

Amennyire egyértelműnek tekinthető (?) a helyzet az énekeskönyvek használata terén, annyira árnyalt a korálkönyvek tekintetében:

BORSAY	Ákos, Hadad, Lele, Szilágypér = Érkőrös, Tasnád, Tasnádszarvad
VERESS	Érszakácsi, Magyargéres
RK, MRK, KREK-2017	Ákos, Bogdánd, Iriny = Érdengeleg, Kaplony, Magyargéres, Nk-Belv., Nk-Kert., Pelekeszi, Szaniszló, Tasnádszarvad
KÉZIRATOS¹¹	Érendréd, Gencs, Hadadnadasd
EGYÉB	Börvely, Dobra, Kismajtény

Személyes véleményem, hogy a régebbi korálkönyvek párhuzamos használata nem bűn. A MRÉ számos éneket megőrzött a korábbi énekeskönyvekből, így érthető, ha a kántorok egy része, ezeket a Borsay- vagy a Veress-féle korálból kíséri. Mint ahogy az sem „ördögtől való”, ha a nemzetközi szakirodalomhoz folyamodik a kántor. Egyre bővül a magyar segédanyagok száma: lásd p. o. Gárdonyi Zsolt – Karasszon Dezső *Alternatív koráliskolája és korálkönyve*, intonációgyűjtemények (Cantate Domino, Sepsy Károly, stb.). Létezik azonban egy „kéziratos”-anyag, ill. akadnak olyan gyülekezetek, ahol egyik korálkönyvet sem használják. Itt feltétlen a szakmai képzést javasoljuk.

1.3. Kántorszövetség

Kötelességemnek tartom, hogy beszámoljak az egyházmegyei kántorszövetség pénzügyi helyzetéről. A KRE Kántorszövetsége az egyházkerületi közgyűlés 23/2015. sz. Határozata alapján működik, ez emelte jogerőre az EZB által kidolgozott Alapszabályzatot. Ettől az évtől kezdve kántoraink éves tagdíjat fizetnek. A tagdíjakat az esperesi hivatal könyveli be, ill. kezeli. Az alábbi táblázat a 2015-2018 időszakra vonatkozik, azzal a megjegyzéssel, hogy a 2018. évi tagdíjakat még nem vontuk le, s értelemszerűen ez még hozzáadódik majd az egyenleghez, de ami késik, nem múlik.

BEVÉTEL	3060 lej
KIADÁS	1536,85 lej

¹¹ Pl. Sebő Károly néhai kántortanító nyomán.

EGYENLEG	1523,15 lej
-----------------	--------------------

Magyarázat:

- Bevételek: a 2015-2017 között befizetett tagdíjakból felhalmozott összeg.
- Kiadások: a 2015-2018 közötti időszakban ebből a zenei alapból lehívott keret. Ez a tétel magába foglalja a kórustalálkozó szervezésére (nyomtatás, ajándékok, meghívott vendég útiköltsége) fordított összegeket, a zenei előadó útiköltségeit (EZB gyűlésein való részvétel), valamint Berkesi Sándor (szerk.): *Énekeljetek, zengedezzetek Néki!* c. kötetét, amellyel 2016-ban a szövetség megajándékozta az egyházmegye kántorait.

2. ÉNEKKAROK

Szám	Egyházközség	Típus	Létszám	Szolgálat
1	Ákos	vegyes	18	Rendszeres
2	Bogdánd	vegyes	20	Rendszeres
3	Börvely	vegyes	20	Rendszeres
4	Dobra	vegyes	28	Rendszeres
5	Érendréd	női	6	Alkalmi
6	Érszakácsi	női	10	Alkalmi
7	Hadadnásd	vegyes	10	Alkalmi
8	Kaplony	vegyes	8	Alkalmi
9	Kismajtény	vegyes	14	Alkalmi
10	Nk-Belváros	vegyes	18	Rendszeres
11	Nk-Kertváros	vegyes	22	Rendszeres
12	Szaniszló	vegyes	12	Rendszeres
13	Szilágypér	vegyes	13	Rendszeres
14	Tasnád	női	15	Rendszeres
15	Tasnádszántó	női	3	Alkalmi
16	Érszodoró	vegyes	4	Alkalmi

Általános gondok: utánpótlás, fiatalok bevonása, megfelelő időt találni a próbákra. Cél: azok a kórusok is jöjjenek el a kórustalálkozóra, ismerjük meg őket, amelyek csak alkalmi szolgálatot végeznek! Ifjúsági zenekar működik a lelkeszi jelentések tanúsága szerint Ákoson és Dobrán.

3. KÓRUSTALÁLKOZÓ

Szaniszló látta vendégül a 9 énekkart lelkes, odaadó házigazdaként. A találkozót Peleskey Miklós debreceni lelkes-egyházzenész értékelte, s ő vezette az összkari művet is. Köszönet illeti Balla Árpád lelkipásztort, Speth József szolgálatát, valamint Nagy Norbertét, aki orgonajátékot adott

elő. Idén Bogdánd látja vendégül az énekkarokat, a dátum ebben az évben is Szentháromság vasárnapja, vagyis június 16. lesz.

Jelentésemet a kórustalálkozón elhangzott gondolatok felidézésével zárom:

„A Zsolt 30,13 versével köszöntöm a nagykárolyi egyházmegye kórustalálkozója alkalmából egybesereglett gyülekezetet. „Hogy zengjen néked és el ne hallgasson felőled a dicséret: Uram, én Istenem, örökké dicsőítlek téged.” Dávid templomszentelési éneknek szánta ezt a zsoltárt, s benne alapvetően meghatározta az istentiszteleti hely és a templomi ének feladatát. Nem kevesebb a vállalása, mint örökké dicsőíteni Istent. Elrettenti a gondolat, hogy valaha, valamikor beállhat egy olyan állapot, amikor elhallgat a földön a Teremtő dicsérete. Ha ez megtörténne, a teremtett világból végleg kihalna az emberségesség, s mivel ez a kettő egymástól elválaszthatatlan: az emberi faj. Az a két lábon járó, amelyikből kiveszett az emberségesség (a Biblia szerint: Isten képére teremtette az embert), emberszabásúnak tekinthető, de embernek nem. Nem kifogás az, hogy nincs időm, zsúfolt a hetem, nem érek rá. Ezek a hárítások ugyanis lelkünk kiüresedéséről tanúskodnak. A kórustalálkozónak ösztönöznie kell bennünket, hogy nagy baj van, kozmikus katasztrófa elé nézünk egy olyan világban, amiből kiveszett az ember. Az ember ugyanis a Teremtő szerelmének a szorongatásában lehet a teremtés koronája. És mi lesz, ha mind elhallgatunk? Jézus megmondja: a kövek fognak kiáltani helyettetek! (Lk 19,40)

Dávid zsoltárában komoly teológus is: az állandóan zengő dicsőítés, az egyházi ének témája is adott. Istenről szól. És pont. Minden egyéb kilóg a sorból. Jó lenne ezt a roppant felelősséget tudatosítani a kórusok lelkes tagjaiban: a) ha te elhallgatsz, az univerzumot ítéled hallgatása, b) amikor énekelsz, az Urat szolgálod, s ebben a szolgálatban neki felmagasztaltatni kell, neked pedig alább szállani – Keresztelő János is így fogadta Jézus érkezését.”

Nagykároly, 2019. április 2.

Dr. Geréb Miklós lelkész, zenei előadó